

Zwolle, transformatie Zwartewaterallee 14

Notitie luchtkwaliteit

17 april 2023

Kenmerk

N003-1289471ZMH-V02-lir-NL

Verantwoording

Titel	Zwolle, transformatie Zwartewaterallee 14
Opdrachtgever	Woningstichting SWZ
Projectleider	Paul Lammers
Auteur(s)	Marten Hoekstra
Projectnummer	1289471
Aantal pagina's	7
Datum	17 april 2023

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Aanleiding.....	4
2	Wettelijk kader.....	4
3	Luchtkwaliteit Zwartewaterallee 14.....	5

1 Aanleiding

Woningstichting SWZ gaat een voormalig kantoorpand aan de Zwartewaterallee 14 te Zwolle transformeren naar appartementen. Het doel is om 88 woningen te transformeren inclusief het optoppen van 2 etages. De renovatie past niet binnen het huidige bestemmingsplan. Om de herontwikkeling van de locatie mogelijk te maken, dient het bestemmingsplan te worden aangepast. Onderdeel van deze procedure is een toets op de effecten voor de luchtkwaliteit.

Goede luchtkwaliteit

Met wet- en regelgeving wil de overheid zorgen voor een goede luchtkwaliteit en de burgers beschermen tegen de schadelijke gevolgen van luchtverontreiniging. De belangrijkste is de Wet milieubeheer, titel 5.2: luchtkwaliteitseisen.

De verontreiniging is afkomstig van verschillende bronnen. Denk hierbij aan het gemotoriseerde verkeer, industriële en agrarische inrichtingen en achtergrondconcentraties van verontreinigende stoffen. Fijnstof (PM10) en stikstofdioxide (NO2) zijn de belangrijkste stoffen in de luchtkwaliteitsregelgeving.

2 Wettelijk kader

Luchtkwaliteit in de Wet milieubeheer

De belangrijkste regels over de luchtkwaliteit staan in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm). De kern van titel 5.2 Wm bestaat uit luchtkwaliteitsnormen, gebaseerd op de Europese richtlijnen. Verder bevat titel 5.2 van de Wm basisverplichtingen door Europese richtlijnen, namelijk: het beoordelen van luchtkwaliteit, rapportage en maatregelen. De maatregelen worden in Nederland vooral in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) vastgelegd.

Om de luchtkwaliteit in Nederland te verbeteren is er monitoring. Het doel is het bewaken van de kwaliteit van de buitenlucht en het tijdig signaleren van een (dreigende) overschrijding van omgevingswaarden. Het gebruikte instrument voor de monitoring is het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK). Vanaf 1 januari 2023 is het CIMLK het nieuwe instrument voor de ondersteuning van monitoring van de luchtkwaliteit nu in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) en later onder de Omgevingswet (Ow).

Artikel 5.16 lid 1 van de Wm geeft aan wanneer een (luchtvervuilend) project toelaatbaar is. Het bevoegde bestuursorgaan moet dan aannemelijk maken, dat het project aan één of een combinatie van de volgende voorwaarden voldoet:

- Er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde
- Een project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit
- **Een project draagt alleen 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging**

- Een project is opgenomen in, of past binnen, het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een regionaal programma van maatregelen.

Niet in betekenende mate bijdrage (NIBM)

De afkorting NIBM staat voor 'Niet in betekenende mate bijdragen' aan de luchtverontreiniging. Het gaat dan bijvoorbeeld om een ruimtelijk project of (te vergunnen) activiteit, waarvan de bijdrage aan de luchtverontreiniging klein is. Dan is geen toetsing aan de grenswaarden luchtkwaliteit nodig. Dat kan omdat de effecten van NIBM-projecten zijn betrokken bij de berekening van de trendmatige ontwikkeling van de achtergrondconcentraties in Nederland. Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) bevat voldoende verbetermaatregelen om deze effecten te compenseren.

Wanneer is NIBM van toepassing?

Het Besluit NIBM geeft de volgende voorwaarde: Het project of de activiteit draagt maximaal 3% van de jaargemiddelde grenswaarde bij aan de concentraties fijnstof (PM10) of stikstofdioxide (NO2). Dit komt overeen met een toename van maximaal 1,2 µg/m3 voor zowel PM10 als NO2. Het project is IBM als de toename voor één of beide stoffen hoger is.

Er zijn twee mogelijkheden om aannemelijk te maken dat een project binnen de NIBM-grens blijft:

1. Motiveren dat het project binnen de getalsmatige grenzen van een categorie uit de Regeling NIBM valt. Het gaat dan bijvoorbeeld om het realiseren van kantoor- en woningbouwlocaties. Het project is dan NIBM als ze onder de vastgestelde omvang blijft.
2. Op een andere manier aannemelijk maken dat het project de 3% grens niet overschrijdt. Hiervoor kunnen berekeningen nodig zijn. Dit mag ook als een project de getalsmatige grenzen van de Regeling NIBM overschrijdt. Het is dan mogelijk om alsnog via berekeningen aannemelijk te maken dat de 3% grens niet wordt overschreden. Soms kan een kwalitatieve beschrijving voldoende zijn.

3 Luchtkwaliteit Zwartewaterallee 14

De ontwikkeling van de Zwartewaterallee 14 valt binnen de NIBM-grens. Het project met de transformatie van 88 woningen met één ontsluitingsweg valt hiervoor binnen de getalsmatige grenzen van de Regeling NIBM, zie tabel 1.

Tabel 3.1

NIBM-grens woningbouwlocaties (voorschrift 3A.2): 3% criterium:	
Minimaal 1 ontsluitingsweg	≤ 1.500 woningen (netto ¹)
Minimaal 2 ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling	≤ 3.000 woningen (netto)

¹ Het 'netto' begrip bij woningbouwlocaties houdt in dat bij uitbreiding of wijziging van bestaande woningbouwlocaties, of bij bouw die bestaande bouw vervangt (na sloop, renovatiebouw of vernieuwbouw) alleen de netto toename van het aantal woningen ten opzichte van de eerdere of bestaande situatie in aanmerking wordt genomen.

Omdat het plangebied is gelegen tussen de rijksweg A28 en de Zwartewaterallee is het vanuit een goede ruimtelijke ordening evenwel wenselijk om -ondanks de NIBM-status- toch inzage te hebben in de luchtkwaliteit ter plaatse. Het woonplan ligt op circa 80 meter van de autoweg A28. Nabij deze wegen zal de bijdrage van deze wegen aan de concentraties fijnstof en stikstofoxiden iets hoger zijn dan landelijk gemiddeld. Door middel van het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK) zijn de waarden NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} inzichtelijk gemaakt (tabel 2 en 3) voor twee nabijgelegen meetpunten aan de Zwartewaterallee en de Montiverdilaan.

Tabel 2 Toetspunt CIMLK Zwartewateralle, receptor wegverkeer, waarden in µg/m³

	Concentraties CIMLK 2020	Concentraties CIMLK 2030	Wm-grenswaarden	WHO- advieswaarden (geactualiseerd 2022)
Stikstofoxiden(NO _x)	17,0818	12,4091	40 µg/m ³	10 µg/m ³
Fijnstof (PM ₁₀)	15,9881	14,2799	40 µg/m ³	15 µg/m ³
Fijnstof (PM _{2,5})	8,6432	6,7743	25 µg/m ³	5 µg/m ³

Tabel 3 Toetspunt CIMLK Montiverdilaan, receptor wegverkeer, waarden in µg/m³

	Concentraties CIMLK 2020	Concentraties CIMLK 2030	Wm-grenswaarden	WHO- advieswaarden (geactualiseerd 2022)
Stikstofoxiden(NO _x)	15,7938	11,5806	40 µg/m ³	10 µg/m ³
Fijnstof (PM ₁₀)	15,4134	13,6874	40 µg/m ³	15 µg/m ³
Fijnstof (PM _{2,5})	8,3631	6,5817	25 µg/m ³	5 µg/m ³

Aan de concentratiegrenswaarden van de Wet milieubeheer wordt ruim voldaan. De (niet-wettelijke) WHO-advieswaarden voor NO_x en fijnstof PM_{2,5} worden in 2030 wel nog in geringe mate overschreden.

Vanwege het bouwbesluit en geluidbeleid blijft de noodzaak bestaan de woningen te kunnen spuien direct op de buitenlucht en de appartementen hebben daarvoor slechts een buitengevel. Hiervoor worden afgesloten balkons (loggia's) geplaatst. De bestaande balansventilatie zal zodanig worden ingericht dat de meest geschikte (fijnstofarme) locatie voor aanvoer wordt gekozen, waarschijnlijk zo hoog mogelijk vanaf de nieuwe opbouw. Eventueel kan een dichte extra groencirkel met bomen tussen de weg en appartementen in beperkte mate nog een buffering geven in fijnstof verspreiding.

Conclusie

De bijdrage van de ontwikkeling van de Zwartewaterallee 14 aan de luchtkwaliteit is klein. De effecten van projecten met een relatief beperkte omvang zijn meegenomen in de berekening van de trendmatige ontwikkeling van de achtergrondconcentraties in Nederland. Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) bevat voldoende verbetermaatregelen om deze effecten te compenseren.

De concentraties NOX en PM voldoen aan de grenswaarden van de Wet milieubeheer en benaderen de WHO-advieswaarden. Door de juiste inrichting en plaatsing van het bestaande ventilatiesysteem en inlaatkanalen wordt de meest geschikte luchtkwaliteit gecreëerd. Daarmee kan worden geconcludeerd dat het vanuit luchtkwaliteit een aanvaardbare woonlocatie betreft.